Středa, 13. září 2017

P8_TA(2017)0342

Dovoz krmiv a potravin pocházejících nebo odesílaných z Japonska po havárii v jaderné elektrárně Fukušima

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. září 2017 o návrhu prováděcího nařízení Komise, kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/6, pokud jde o potraviny a krmiva, na něž se vztahují zvláštní podmínky dovozu potravin a krmiv pocházejících nebo odesílaných z Japonska po nehodě v jaderné elektrárně Fukušima (D051561/01 – 2017/2837(RSP))

(2018/C 337/09)

Evropský parlament,

— s ohledem na návrh prováděcího nařízení Komise, kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/6, pokud jde o potraviny a krmiva, na něž se vztahují zvláštní podmínky dovozu potravin a krmiv pocházejících nebo odesílaných z Japonska po nehodě v jaderné elektrárně Fukušima,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanovují obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanovují postupy týkající se bezpečnosti potravin ([1]), a zejména na jeho čl. 53 odst. 1 písm. b) bod ii),

— s ohledem na články 11 a 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanovují pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí ([2]),

— s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

— s ohledem na čl. 106 odst. 2 a 3 jednacího řádu,

Obecné poznámky

A. vzhledem k tomu, že podle prováděcího nařízení (EU) č. 2016/6 je v současné době nutné, aby bylo k zásilkám celé řady potravin, včetně hub, ryb a rybích výrobků, rýže a sójových bobů, které pocházejí nebo jsou odesílány z kterékoli části Japonska, přiloženo platné prohlášení japonských orgánů dokládající, že dané výrobky splňují maximální mezní hodnoty kontaminace platné v Japonsku (čl. 5 odst. 1 a 2); vzhledem k tomu, že podle návrhu prováděcího nařízení Komise (dále jen „předběžný návrh“) by se požadovalo, aby bylo toto prohlášení přiloženo pouze k omezenému seznamu potravin a krmiv z dvanácti prefektur, které jsou uvedeny v příloze II; vzhledem k tomu, že v předběžném návrhu je vypuštěna také řada kategorií potravin a krmiv uvedených v příloze II;

B. vzhledem k tomu, že podle článku 10 předběžného návrhu by podobně oficiální kontroly, totiž kontroly dokumentů u všech zásilek, namátkové kontroly totožnosti a namátkové fyzické kontroly, včetně laboratorní analýzy na přítomnost cesia-134 a cesia-137, byly nyní nutné pouze u potravin a krmiv uvedených v příloze II; vzhledem k tomu, že předběžný návrh zachovává nízkou četnost kontrol při dovozu (12. bod odůvodnění);

C. vzhledem k tomu, že podle prováděcího nařízení (EU) 2016/6, jakmile bude pozměněno, jak navrhuje Komise, už nebude nutné, aby členské státy informovaly Komisi prostřednictvím systému včasné výměny informací o potravinách a krmivech každé tři měsíce o výsledcích všech analýz;

([1]) Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13.

D. vzhledem k tomu, že v předběžném návrhu zůstává stávající příloha I prováděcího nařízení (EU) 2016/6, v níž jsou stanoveny maximální povolené mezní hodnoty uvedené v japonských právních předpisech pro nejrůznější kategorie potravin a krmiv, zachována beze změn ([1]); vzhledem k tomu, že podle prováděcího nařízení (EU) 2016/6 nebo předběžného návrhu na jeho novelizaci není nutné ověřovat, zda jsou dodrženy maximální mezní hodnoty stanovené pro kategorie potravin a krmiv uvedené v příloze I, ať už formou dokumentace poskytované ze strany japonských orgánů nebo formou kontrol a odebírání vzorků na hranicích EU; vzhledem k tomu, že proto není zaručeno, že uvedené potraviny a krmiva budou splňovat maximální mezní hodnoty radioaktivní kontaminace;

E. vzhledem k tomu, že předběžný návrh se opírá o údaje o výskytu předmětných látek, které poskytly japonské orgány za rok 2014, 2015 a 2016 (více než 132 000 údajů o výskytu radioaktivity v jiných potravinách a krmivu než v hovězím a více než 527 000 údajů o výskytu radioaktivity v hovězím); vzhledem k tomu, že ačkoli změny předběžného návrhu vycházejí z podrobné analýzy uvedených údajů, v textu není uvedena ani tato analýza, ani odkaz na nezpracované údaje;

F. vzhledem k tomu, že je proto velmi obtížné posoudit, zda jsou navrhovaná opatření dostatečná k tomu, aby ochránila zdraví občanů Unie;

G. vzhledem k tomu, že i bez analýzy, na níž je založen návrh Komise, existuje dostatek důvodů k tomu, abychom se domnívali, že tento návrh by mohl vést k větší expozici potravinám kontaminovaným radioaktivitou, které by měly odpovídající vliv na lidské zdraví;

H. vzhledem k tomu, že ředitel společnosti Tokyo Electric Power Company (TEPCO) oficiálně požádal japonskou vládu o povolení vypustit do Tichého oceánu téměř jeden milion tun vysoce radioaktivní vody, která byla použita na chlazení poškozených reaktorů jaderné elektrárny; vzhledem k tomu, že pokud by toto povolení získal, mohlo by to mít velmi negativní účinek na míru bezpečnosti rybích produktů pocházejících z ryb u japonského pobřeží;

Konkrétní připomínky týkající se přílohy II

I. vzhledem k tomu, že všechny japonské prefektury, na něž se v současnosti vztahuje příloha II (Fukušima, Mijagi, Akita, Jamagata, Nagano, Gunma, Ibaraki, Točidži, Čiba, Iwate, Jamanaši, Šizuoka a Niigata), jsou vystaveny radioaktivnímu spadu způsobenému jadernou katastrofou, k níž došlo v roce 2011 v jaderné elektrárně Fukušima;

J. vzhledem k tomu, že v předběžném návrhu byla z přílohy II bezdůvodně vypuštěna rýže a produkty z ní získané pocházející z prefektury Fukušima; vzhledem k tomu, že to znamená, že při vstupu těchto produktů do Unie už nebude nutné odebírat vzorky a analyzovat je, ani nebude existovat povinnost, aby japonské orgány dokládaly, že tyto produkty splňují maximální mezní hodnoty týkající se radioaktivity; vzhledem k tomu, že jedním z produktů získaných z rýže, které byly vypuštěny z přílohy II, je rýže používaná v kojenecké a dětské výživě ([2]); vzhledem k tomu, že v případě uvedených skupin obyvatel je jakákoli radioaktivní kontaminace nepřípustná, protože je pro ně obzvláště nebezpečná; vzhledem k tomu, že podle dohody o volném obchodu mezi Japonskem a EU může dojít k nárůstu vývozu rýže z Japonska; vzhledem k tomu, že nyní, po nedávném ukončení platnosti příkazů k evakuaci, zřejmě dojde k obnovení pěstování rýže na kontaminovaných rýžových polích;

K. vzhledem k tomu, že se v 7. bodě odůvodnění předběžného návrhu sice uvádí, že z přílohy II bude vypuštěna pouze rýže a produkty z ní získané, které pocházejí z prefektury Fukušima, avšak příloha II se mění tak, že nyní umožňuje, aby se do Unie bez kontroly, bez odběru vzorků nebo jejich analýzy dováželo sedm druhů ryb (včetně tuňáka obecného, tuňáka obecného pacifického a makrely) a také korýšů a měkkýšů, které se sbírají nebo loví ve vodách prefektury Fukušima;

([1]) „Potraviny pro kojence a malé děti“, „mléko a mléčné nápoje“, „minerální vody a podobné nápoje a čajový odvar z nefermentovaných listů“ a „další potraviny“ a také krmiva pro hovězí dobytek, koně, prasata, drůbež a ryby.

([2]) Spadá pod kód KN 1901.

L. vzhledem k tomu, že podle návrhu má být z přílohy II vypuštěno také sedm druhů ryb (včetně tuňáka obecného, tuňáka obecného pacifického a makrely), korýšů (jako jsou humři a krevety) a měkkýšů (jako jsou mlži a slávky jedlé) v případě šesti dalších prefektur, totiž Mijagi, Iwate, Gunma, Ibaraki, Čiba a Točidži; vzhledem k tomu, že omezení těchto kontrol nebylo nijak zdůvodněno a nebylo vysvětleno, proč se například tyto druhy nyní považují za natolik bezpečné, aby mohly být do Unie dováženy bez kontrol, zatímco jiné nikoli;

M. vzhledem k tomu, že podle návrhu se příloha II už nebude vztahovat na produkty pocházející z prefektury Akita (v současné době se vztahuje na pět produktů z této prefektury – houby, druhy arálie, bambusové výhonky, podezřeň japonskou a košiaburu (jedlou volně rostoucí rostlinu) – a na všechny z nich získané produkty); vzhledem k tomu, že omezení těchto kontrol nebylo jinak zdůvodněno ani k tomu nebylo podáno žádné vysvětlení;

N. vzhledem k tomu, že příloha II se už nebude vztahovat na druhy arálie, bambus a podezřeň japonskou pocházející z prefektury Jamagata; vzhledem k tomu, že omezení těchto kontrol nebylo jinak zdůvodněno ani k tomu nebylo podáno žádné vysvětlení;

O. vzhledem k tomu, že příloha II se už nebude vztahovat na podezřeň japonskou, hasivku orličí a pérovník pštrosí pocházející z pěti prefektur – Iwate, Gunma, Ibaraki, Čiba a Točidži; vzhledem k tomu, že omezení těchto kontrol nebylo jinak zdůvodněno ani k tomu nebylo podáno žádné vysvětlení;

P. vzhledem k tomu, že jedinou položkou, která byla do přílohy II přidána, jsou „ryby a rybí produkty“ z prefektury Nagano; vzhledem k tomu, že zpřísnění těchto kontrol nebylo nijak zdůvodněno; vzhledem k tomu, že v případě této prefektury byly systematické kontroly zrušeny v prosinci 2011; vzhledem k tomu, že v roce 2014 byly do přílohy II znovu zařazeny některé jedlé volně rostoucí rostliny;

Konkrétní připomínky týkající se přílohy I

Q. vzhledem k tomu, že v předběžném návrhu zůstává stávající příloha I prováděcího nařízení (EU) 2016/6, v níž jsou stanoveny maximální povolené mezní hodnoty uvedené v japonských právních předpisech, beze změn; vzhledem k tomu, že podle prováděcího nařízení (EU) 2016/6 nebo předběžného návrhu na jeho novelizaci není nutné ověřovat, zda jsou dodrženy maximální mezní hodnoty stanovené pro kategorie potravin a krmiv uvedené v příloze I, ať už formou dokumentace poskytnuté ze strany japonských orgánů nebo formou kontrol a odebírání vzorků na hranicích EU; vzhledem k tomu, že proto není zaručeno, že uvedené potraviny a krmiva nepřesahují maximální mezní hodnoty radioaktivní kontaminace;

R. vzhledem k tomu, že od 1. dubna 2012 nedošlo k úpravě maximálních mezních hodnot platných v Japonsku, a tedy i mezních hodnot uvedených v příloze I, směrem dolů; vzhledem k tomu, že by tyto mezní hodnoty měly být sníženy, zejména pokud jde o potraviny určené pro ohrožené skupiny obyvatel, jako je mléko a potraviny pro kojence a malé děti;

S. vzhledem k tomu, že šest let po katastrofě je velmi sporné, zda by měla Unie pustit do svého potravinového řetězce (a to i teoreticky, vzhledem k tomu, že neexistuje právní povinnost provádět na hranicích Unie kontroly) výrobky s těmito maximálními hraničními hodnotami cesia-134 a cesia-137: 50Bq/kg v případě potravin pro kojence a malé děti (jako je kojenecká výživa, pokračovací kojenecká výživa a potraviny pro děti) a mléka a mléčných výrobků, 10 Bq/kg v případě minerálních vod, podobných nápojů a čajového odvaru z nefermentovaných listů a 100 Bq/kg v případě všech dalších potravin;

1. domnívá se, že v návrhu prováděcího nařízení Komise jsou překročeny prováděcí pravomoci stanovené nařízením (ES) č. 178/2002;

2. domnívá se, že návrh prováděcího nařízení Komise není v souladu s právními předpisy Unie, neboť se neslučuje s cílem a hlavními zásadami stanovenými v nařízení (ES) č. 178/2002 spočívajícími v poskytnutí základu pro zajištění vysoké míry ochrany lidského života a zdraví, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, životního prostředí a zájmů spotřebitelů;

3. vyzývá Komisi, aby vzala návrh prováděcího nařízení zpět a předložila výboru nejpozději do konce roku 2017 nový návrh;

4. vyzývá Komisi, aby při vypracovávání nového návrhu mimo jiné:

— zajistila, aby se kontroly a prověrky vztahovaly na všechny potraviny a krmiva dovážené do Unie z Japonska, včetně kategorií potravin uvedených v příloze I,

— upravila maximální mezní hodnoty uvedené v příloze I směrem dolů a

— přihlédla k tomu, že nedávno byl v postižených prefekturách zrušen příkaz k evakuaci, a zajistila, aby to nemělo odpovídající negativní vliv na míru radioaktivní kontaminace potravin a krmiv dovážených do Unie;

5. vyzývá Komisi, aby před vypracováním svého nového návrhu zavedla nouzová opatření nutná podle článku 53 nařízení (ES) č. 178/2002, aby byla zajištěna co nejvyšší míra ochrany lidského zdraví;

6. vyzývá Komisi, aby okamžitě zveřejnila analýzu, o níž se opírá její předběžný návrh, a to i prostřednictvím systému včasné výměny informací o potravinách a krmivech, a také podrobné informace o kontrolním systému, který zavedly japonské orgány, a aby doložila jeho relevantnost a účinnost;

7. vyzývá Komisi, aby poskytla aktualizovaný přehled o radiologické situaci v Japonsku od roku 2011 a komplexní informace o radioaktivních látkách uvolněných do atmosféry a Tichého oceánu z fukušimské jaderné elektrárny za každý rok za období 2011–2017, tak aby bylo možné provést důkladnou analýzu, pokud jde o bezpečnost potravin;

8. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a dále vládám a parlamentům členských států.